

Комисијата за заштита на конкуренцијата врз основа на член 10 и член 15 од Законот за контрола на државната помош (“Службен весник на Република Македонија” бр.145/2010), постапувајќи по Известувањето за планирано доделување на помош бр. 10-81 од 15.11.2019 година поднесено од страна на Генерален Секретаријат на Владата на Република Северна Македонија, за доделување на планирана државна помош на Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје, на седницата одржана на 29.11.2019 година, го донесе следното

РЕШЕНИЕ

XXX камата на износот од 60.690.622 денари пресметана за периодот на одлагање на неговото плаќање (XXX), а кој износ од 60.690.622 денари е каматата пресметана за одлагање на плаќање на главниот долг - месечните аконтации во износ од 889.174.390 денари, произлезени од даночниот биланс за 2018 година на Друштво за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ – ТО АД Скопје со седиште ул. „515“ бр. 8, 1000 Скопје, сметана од денот на нивната доспеаност до денот на поднесување на даночниот биланс за 2019, односно за 2020 година, кога истите се сторнираат, претставува индивидуална помош во смисла на член 4 став (1) точка 2, член 5 став (1) и член 5 став (2) алинеја 3 од Законот за контрола на државната помош како помош за унапредување на остварувањето на проекти од значаен економски интерес за Република Македонија, согласно член 8 став (2) точка б) од Законот за контрола на државната помош, при што доделувањето на истата е дозволено.

Образложение

Согласно член 10 од Законот за контрола на државната помош, Комисијата за заштита на конкуренцијата (во понатамошен текст: КЗК) е надлежна за оцена и надзор на секој облик на поддршка, односно дали истата претставува или не претставува државна помош во смисла на Законот за контрола на државната помош.

Секој давател на државната помош (дефиниран во член 6 став (1) од Законот за контрола на државната помош) е должен, според член 13 став (1) од Законот за контрола на државната помош, до КЗК да достави известување за секој план за доделување на нова или промена на постојната државна помош, без оглед дали истата се доделува како индивидуална помош или како шема на помош.

Постапувајќи во согласност со обврската за известување, Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија, до КЗК достави Известување за планирано доделување на помош бр. 50-9096/2 од 15.11.2019 година (во понатамошен текст: Известување), со прилог копија од Решение на КЗК, УП бр.10-81 од 16.10.2019 година; Договор за доделување на државна помош, бр. 08-2909/12 од 28.10.2019 година склучен помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје (во понатамошен текст: Договор); Предлог Анекс - договор кон Договорот за доделување на државна помош, Бр. 08-2909/12 од 28.10.2019 година склучен помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје (во понатамошен текст: Предлог Анекс-Договор); Произнесување на Управата за јавни приходи бр.28-3845/4 од 22.10.2019 година; Дополнување на произнесување по доставена Информација за ТЕ-ТО АД Скопје, бр.28-3845/5 од 22.10.2019 година; Дополнување на произнесување по доставена Информација за ТЕ-ТО АД Скопје, бр.28-3845/6 од 25.10.2019 година; Известување од Управа за јавни приходи бр. 28/3845/7 од 04.11.2019 година, Дополнување на произнесување по доставена Информација за ТЕ-ТО АД Скопје, бр. 28-3845/5 од 22.10.2019 година; Елаборат за значењето на ТЕ-ТО АД Скопје за РСМ од економски, енергетски и еколошки аспект од 27.09.2019 година; Стручно мислење бр. 03-997/6 од 21.10.2019 година изготвено од Работна група на Правниот факултет „Јустинијан Први“, Скопје; План за реорганизација на ТЕ-ТО АД Скопје, бр. 0302-685 од 06.06.2018 година; Решение на Основен Суд Скопје 2-Скопје, 3 СТ-124/18 и 160/18 од 14.06.2018 година; Решение на Апелационен суд Скопје, ТСЖ бр.1548/18 од 30.08.2018 година; Лиценца за вршење енергетска дејност производство на електрична и топлинска енергија во постројки за комбинирано производство електрична и топлинска енергија УП1 бр.07-42/12 од 20.02.2012 година и Тековна состојба за ТЕ-ТО АД Скопје.

Со оглед на фактот дека поднесеното Известување ги содржи потребните податоци потребни за оценка на помошта согласно член 14 став (1) од Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија “ бр. 145/2010), како ден на прием на уредно известување се смета 15.11.2019 година.

КЗК во законски предвидениот рок го испита доставеното Известување и прилог копиите кон него и ја утврди следната фактичка состојба:

- **Давател на државна помош е:** Владата на Република Северна Македонија
- **Корисник на државната помош е:** Друштвото за производство на електрична и топлинска енергија ТЕ-ТО АД Скопје со седиште Ул.„515“ бр.8, 1000 Скопје
- **Правен основ за доделување на државната помош** претставува Предлог Анекс - договор кон Договорот за доделување на државна помош, Бр. 08-2909/12 од 28.10.2019 година, склучен помеѓу Владата на Република Северна Македонија и Друштвото за

За да се утврди дали една мерка преземена од страна на давателот на државната помош претставува државна помош, се оценува дали се исполнети на кумулативен начин четирите следни критериуми:

- Таквата мерка да опфаќа трансфер на државни средства;
- Да биде селективна;
- Да претставува економска поволност за примателот и
- Да има влијание врз конкуренцијата и трговијата

Оттука, при испитување на доставеното известување, КЗК го анализираше доделувањето на износот од 63.813.659 денари, односно 1.037.620 евра, што претставува одлагање на плаќање на месечни аконтации кои произлегуваат од поднесен даночен биланс за 2018 година во износ од 889.174.390 денари, како главен долг, до денот на поднесување на даночниот биланс за 2019 година, односно 2020 година, а на износот од 60.690.622 денари, кој претставува пресметана камата на главниот долг за период од неговата доспеаност до 15.03.2020 година, односно 15.03.2021 година, каде се одлага плаќањето ХХХ од аспект на тоа дали истиот ги исполнува горенаведените четири кумулативни критериуми, при што КЗК утврди дека истиот **претставува државна помош** во смисла на член 5 од Законот за контрола на државната помош заради фактот што истиот ги исполнува следните кумулативни услови:

- Таквата мерка опфаќа трансфер на државни средства заради фактот што средствата наменети за исплата на пресметаната камата на износот од 60.690.622 денари кој претставува пресметана камата на главниот долг за период од неговата доспеаност до 15.03.2020 година, односно 15.03.2021 година, каде се одлага плаќањето ХХХ година се доделуваат преку намалување на приходот во буџетот на Република Северна Македонија;
- Селективноста на мерката се гледа во фактот што помошта е наменета само за едно конкретно претпријатие –ТЕ-ТО АД Скопје поради што доаѓа до нарушување на балансот помеѓу претпријатието и неговите конкуренти. Имено, селективноста на мерката се гледа и во фактот дека со доделувањето на државната помош на едно претпријатие, во конкретниот случај – ТЕ-ТО АД Скопје, се ставаат во понезавидна положба преостанатите претпријатија кои постојат и делуваат на истиот пазар – производство на електрична и топлинска енергија. Доделувањето на оваа помош на конкретното претпријатие – ТЕ-ТО АД Скопје, му овозможува доделување на државна помош поврзана со исплата на пресметаната камата на износот од 60.690.622 денари кој претставува пресметана камата на главниот долг ХХХ а која камата во нормални пазарни услови претпријатието –ТЕ-ТО АД Скопје би ја исплатил од сопствени ресурси за покривање на трошоците. На овој начин, со доделувањето на државната помош за оваа мерка, претпријатието –ТЕ-ТО АД Скопје се наоѓа во селективна положба,

со оглед на фактот дека овие средства може да ги искористи на негов најисплатлив начин;

- Мерката економска поволност за корисникот се гледа во фаворизирање на конкретно претпријатие –ТЕ-ТО АД Скопје која што поволност ова претпријатие нема да ја има во нормални пазарни и бизнис услови;
- Таквата помош има или може да има влијание врз конкуренцијата и трговијата. Имено, од доделувањето на оваа мерка, јасно се гледа дека корисникот е инволвиран во економска активност и дека оперира на пазарот во кој делуваат и други конкуренти, со што се нарушува или може да се наруши конкуренцијата преку овозможување на економска предност на конкретното претпријатие - ТЕ-ТО АД Скопје.

КЗК, освен што утврди дека доделувањето на износот ХХХ, што претставува одлагање на плаќање на месечни аконтации кои произлегуваат од поднесен даночен биланс за 2018 година во износ од 889.174.390 денари, како главен долг, до денот на поднесување на даночниот биланс за 2019 година, односно 2020 година, а на износот од 60.690.622 денари, кој претставува пресметана камата на главниот долг за период од неговата доспеаност до 15.03.2020 година, односно 15.03.2021 година, каде се одлага плаќањето ХХХ претставува државна помош, исто така утврди дека ваквата поддршка **претставува помош наменета за унапредување на остварувањето на проекти од значаен економски интерес за Република Македонија** согласно член 8 став (2) точка б) од Законот за контрола на државната помош.

КЗК исто така утврди дека горенаведената мерка е **индивидуална помош** во смисла на член 4 став (1) точка 2 од Законот за контрола на државната помош, бидејќи доделувањето на износот ХХХ што претставува одлагање на плаќање на месечни аконтации кои произлегуваат од поднесен даночен биланс за 2018 година во износ од 889.174.390 денари, како главен долг, до денот на поднесување на даночниот биланс за 2019 година, односно 2020 година, а на износот од 60.690.622 денари, кој претставува пресметана камата на главниот долг за период од неговата доспеаност до 15.03.2020 година, односно 15.03.2021 година, каде се одлага плаќањето ХХХ е државна помош која не е доделена врз основа на шема на помош.

При испитување на доставеното Известување, КЗК утврди дека вкупниот износ на помошта изнесува ХХХ, што претставува пресметана камата на износот од 60.690.622 денари, сметана за период од 15.03.2020 ХХХ. За периодот од 15.03.2020 година ХХХ годишниот износ изнесува ХХХ.

Согласно Предлог Анекс - договорот се одлага плаќањето на месечните аконтации кои произлегуваат од поднесен даночен биланс за 2018 година во вкупен износ од 889.174.390 денари, како главен долг, до денот на поднесување на даночен биланс за 2019, односно за 2020 година, кога истите се сторнираат, а на износот од 60.690.622 денари, кој претставува пресметана камата на наведениот главен долг за период од доспеаноста до 15.03.2020, односно 15.03.2021 година, се одлага плаќањето ХХХ, а кое нешто претставува пресметан намален приход на

државата XXX-пресметана камата за периодот на одлагање на наплатата на оваа обврска.

КЗК при оценка на дозволеноста на доделувањето на помошта утврдува дали доделувањето на помошта се врши согласно Законот за контрола на државната помош.

Согласно член 8 став (2) точка б) од Законот за контрола на државната помош, доделувањето на државната помош може да се дозволи ако се работи за помош за унапредување на остварувањето на проекти од значаен економски интерес за Република Македонија.

Со оглед на ова, Владата на Република Северна Македонија го задолжи ТЕ-ТО АД Скопје да достави елаборат во кој ќе бидат опфатени прашања во врска со учеството на ТЕ-ТО АД Скопје во севкупното производство на енергија во државата, еколошки аспекти од работењето на ТЕ-ТО АД Скопје како и економскиот бенефит за државата од работењето на ТЕ-ТО АД Скопје.

Согласно Елаборатот, со својата вкупна инсталирана моќ од 220 MW електрична и 160 MW топлинска моќ, ТЕ-ТО АД Скопје учествува со 11% во вкупната инсталирана електрична и 25% во вкупната инсталирана топлинска моќност на Република Северна Македонија. ТЕ-ТО АД Скопје претставува стратешки објект за државата и значаен чинител во стабилноста на енергетскиот систем на Република Северна Македонија. ТЕ-ТО АД Скопје придонесува кон зголемување на стабилноста и сигурноста на електроенергетскиот систем во државата затоа што има голем инсталиран капацитет кој во исто време е и многу флексибилен од аспект на исклучително кратко време на старт на постројката и способноста брзо да ја менува моќноста. Сето ова исклучително многу му помага на систем операторот МЕПСО во регулирање на електроенергетскиот систем и значително намалување на загубите во истиот. Со оглед на тоа дека топлината која што е произведена од ТЕ-ТО АД Скопје е резултат од комбиниран циклус, производната цена на топлинската енергија од ТЕ-ТО АД Скопје е пониска во однос на онаа кај конвенционалните топлани за производство на топлинска енергија. Ова директно влијае на намалување на трошокот за греење кај крајните корисници. Дополнително, заради доминантно учество на ТЕ-ТО АД Скопје во плаќањето на трошоците за пренос на природен гас во Република Северна Македонија, производителите на топлинска енергија плаќаат двојно пониска тарифа за пренос на природен гас, со што цените за топлинска енергија за крајните корисници се намалени во опсег 5%-10%.

Како компанија и енергетски комплекс, ТЕ-ТО АД Скопје е од огромно значење за стопанството на Република Северна Македонија. Работата на ТЕ-ТО АД Скопје придонесува кон чисто производство на енергија и замена на јагленот како гориво. Поради комбинираниот циклус на производство на енергија се овозможува зголемена ефикасност на трансформација на енергијата, зголемување на енергетската стабилноста на државата, директно намалување на тарифите за пренос

на природен гас, а со тоа и економски придобивки за сите учесници на пазарот за пренос на природен гас.

Исто така, во Елаборатот е наведено дека уште во самата проектна документација, постројката ТЕ-ТО АД Скопје ја има инкорпорирано грижата за животната средина, со имплементирање на најдобрите достапни техники за ефикасно искористување на енергијата од горивото, и гарантирање на ниски емисии. ТЕ-ТО АД Скопје е една од првите компании во земјата која се стекна со А-интегрирана еколошка дозвола, издадена од Министерството за животна средина и просторно планирање во 2011 година. Инсталацијата ТЕ-ТО АД Скопје е една од неколкуте компании во земјата која има систем за континуирано следење на емисиите на загадувачки материји во воздухот, кој ги следи и забележува емисиите на азотни оксиди и јаглерод моноксид континуирано, во тек на 24 часа. Во согласност со годишните извештаи од работењето на термоелектрана-топлана ТЕ-ТО АД Скопје за 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018 година, може да се констатира дека концентрациите на загадувачките параметри во воздухот се далеку под граничните вредности, дефинирани во Дозволата.

ТЕ-ТО АД Скопје е и најголем потрошувач на природен гас во Република Северна Македонија, со над 70% учество во вкупниот биланс на потрошувачка на природен гас во земјава, со што Инсталацијата прераснува во главен двигател на гасификацијата, што е стратешка заложба на државата за подобрување на енергетскиот систем и намалување на аерозагадувањето. Во таа насока, ТЕ-ТО АД Скопје се потврдува како правилен избор и клучен фактор во националните заложби за енергетски-ефикасно, безбедно, доверливо и еколошко производство на електрична енергија и топлина.

Согласно Елаборатот, со своето работење ТЕ-ТО АД Скопје носи голем бенефит за државата во поглед на приходите кои државата ги добива од ТЕ-ТО АД Скопје. Имено, годишниот приход на ТЕ-ТО АД Скопје за 2018 година изнесува околу 57 милиони евра, додека за 2019 година се очекува приход од околу 68 милиони евра. Годишниот расход на ТЕ-ТО АД Скопје за 2018 година изнесува околу 54 милиони евра, додека за 2019 година се очекуваат расходи од околу 57 милиони евра. ТЕ-ТО АД Скопје вработува околу 50 технолошки високо обучени, добро платени вработени во најмодерната постројка од областа на енергетиката во државата. Од овие расходи, во последните две години, односно од 01.01.2018 година заклучно со 25.09.2019 година, ТЕ-ТО АД Скопје има платено на државата само за даноци и придонеси вкупен износ од 394.944.805 денари (6.4 милиони евра). Од овој износ, само за придонеси од плата и персонален данок платен е износ од 43.034.754 денари (700 илјади евра). Понатаму, во расходите за царина за увоз на природен гас влегува износ од 73.418.391 денари (1.2 милиони евра), за данок на добивка влегува износ од 64.478.165 денари (1,05 милиони евра), а за данок на имот износ од 669.096 денари (10,9 илјади евра). Во Елаборатот е наведено дека до крајот на оваа година, овие износи ќе бидат уште поголеми.

Доколку ТЕ-ТО АД Скопје оди во стечај, со престанување на деловниот потфат, ќе се изгуби основот за плаќање на данокот на добивка кон

Управата за јавни приходи настанат како резултат на отписи на обврски согласно планот за реорганизација. Дополнително, компанијата ќе престане да ги плаќа даноците и ДДВ што ги уплаќа редовно од својата оперативна дејност. Само за ДДВ во последните две години ТЕ-ТО АД Скопје има платено износ од 213.344.399 денари (3,5 милиони евра). Исто така, околу 50 високо обучени вработени, за кои што постои голем интерес за преземање од странски компании надвор од државата, ќе останат без работа. Домашните компании ангажирани од ТЕ-ТО АД Скопје за одржување на постројката и други услови, ќе останат без ангажман. На крајот ќе бидат оштетени и акционерите, кои ќе ја изгубат единствената можност во долгорочна перспектива да си ја повратат инвестицијата.

Покрај негативните финансиски импликации државата ќе изгуби значаен енергетски објект кој значајно ја зголемува стабилноста и безбедноста на електро-енергетскиот систем. Во ситуацији на вонредни состојби на електро-енергетскиот систем благодареејќи на ТЕ-ТО АД Скопје избегнати се нарушување на системот и рестрикции во испораката на енергија до крајните корисници.

Заради горенаведеното, КЗК одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Правна поука: Против ова решение може да се поднесе тужба за поведување на управен спор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението, согласно член 26 од Законот за контрола на државната помош. Тужбата не го одлага извршувањето на решението, освен во случај кога Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе наложи враќање на незаконската или злоупотребената државна помош чие доделување не е дозволено.

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

ПРЕТСЕДАТЕЛ
Д-р Владимир Наумовски